

ELS PREFIXOS EN CATALÀ: APROXIMACIÓ TEORICODESCRIPTIVA I ESTABLIMENT D'UN INVENTARI

Ivan SOLIVELLAS
Universitat Pompeu Fabra
Institut de Lingüística Aplicada

1. INTRODUCCIÓ: L'ESTUDI DELS PREFIXOS EN CATALÀ

La prefixació és un dels processos de formació de paraules que més s'ha estudiat en diferents obres de gramàtica i de lexicologia. En català, els estudis més destacats sobre la prefixació són els de Cabré (1988, 2002) i el de Gràcia (2002) —referit, aquest darrer, als prefixos tòpics com a part de la composició. No obstant això, no hi ha cap estudi centrat en les propietats de la prefixació des d'una perspectiva microlingüística i, sobretot, que posi èmfasi en les característiques dels prefixos a partir d'un corpus de dades exhaustiu. Per això, en aquest article ens proposem de caracteritzar els prefixos del català combinant, d'una banda, la revisió bibliogràfica sobre aquest procés de formació de mots, a partir de les aportacions de diferents tradicions lexicològiques —catalana, castellana, francesa, italiana i anglesa—, i, de l'altra, l'estudi empíric a partir d'un inventari el més complet possible dels prefixos del català.

Així doncs, l'objectiu principal d'aquest treball consisteix a caracteritzar de manera global els prefixos de la llengua catalana a partir dels quatre eixos gramaticals (fonologia, morfologia, semàntica i sintaxi), mitjançant un estudi microlingüístic, és a dir, a partir de l'anàlisi de les propietats de cada prefix inventariat. Aquesta caracterització, a més, ens permetrà d'analitzar el grau d'heterogeneïtat dels prefixos, així com destriar-ne els elements més centrals —i els més perifèrics— del corpus. Tanmateix, per a desenvolupar aquests dos objectius, prèviament cal elaborar un inventari de prefixos de la llengua catalana que sigui el més complet possible, atès que la nòmina d'aquestes unitats varia segons cada autor o obra consultats, com veurem posteriorment.

En aquest sentit, per a desenvolupar aquest treball primer d'urem a terme una revisió bibliogràfica sobre la prefixació (§ 2) i les propietats generals dels prefixos (§ 3), parant esment a les propietats més destacables, segons que apunten la majoria d'autors, i elaborarem un inventari de prefixos a partir del buidatge de diferents obres de referència, siguin diccionaris generals —com el *DIEC2* o el *DNV*—, diccionaris de formació de

paraules —com el Bruguera (2006)—, gramàtiques —com la GCC (2002) o la GIEC (2016)— i altres fonts —com el manual de lexicologia de Cabré (1994) o dades neològiques de l'Observatori de Neologia. Així, un cop establerta la nòmina de prefixos, destriarem les propietats més representatives d'aquesta categoria (§ 4.1) —a partir de la revisió bibliogràfica que esmentàvem— i comprovarem quin és el comportament de cada unitat individualment a partir de construccions que recullen tant el *DIEC2* com el *GDLC*, així com les unitats neològiques.

Quant a la metodologia, com que el treball s'aborda des d'una perspectiva microlingüística, s'ha adaptat l'aproximació multidimensional de Iacobini i Giuliani (2010) —que elaboren un treball computacional per a analitzar com es classifiquen les denominades *combining forms*—, no per a fer un tractament computacional de les dades, sinó per a oferir-ne una perspectiva quantitativa, que no estadística. Així doncs, les propietats analitzades es representen numèricament (cf. § 7),¹ la qual cosa permet desenvolupar, tot seguit, un creuament de dades per a determinar les propietats prototípiques dels prefixos, a partir de dades empíriques, i els elements que ocupen una posició central en la categoria.

Així mateix, en aquest estudi s'assumeix la perspectiva generativista i la hipòtesi lexicalista, mitjançant la qual entenem que la formació de paraules respon a un conjunt de regles que el parlant aplica per a obtenir mots nous, per bé que els usos lúdics del llenguatge també poden donar lloc a transgressions varies, que resten excloses d'aquest treball. No obstant això, a diferència dels postulats clàssics del generativisme, entenem que en els processos de formació de paraules també juga un paper cabdal la gramaticalització de les unitats (cf. Buenafuentes de la Mata 2013), especialment en parlar de prefixos, atès que hi ha diferents unitats que, amb el temps, esdevenen més gramaticals i menys lliures, la qual cosa explica que algunes unitats inicialment no s'hagin considerat prefixos, sinó formants cultes o preposicions i adverbis.

A més, a l'hora d'abordar l'estudi i la caracterització de la prefixació partim d'una aproximació no discreta a la lingüística (cf. Moure 1996), de manera que, en classificar i descriure els prefixos, partim del que Rosch (1978) denomina el *nivell bàsic de categorització* i el *prototip*. Aquesta perspectiva, doncs, permet de concebre la realitat com un continuïum en què les diferents categories tenen fronteres difuses, raó per la qual hi ha elements que són més prototípics, mentre que d'altres ocupen una posició perifèrica. Tanmateix, uns i altres formen part de la mateixa categoria, per bé que es puguin dividir internament en subcategories (els prefixos recategoritzadors, els prefixos àtons, etc.) o, externament, agrupar-se en una supracategoria major (les partícules prefixals, els afixos, etc.).

En definitiva, aquest article ofereix una panoràmica general sobre la prefixació, com a recurs de formació de paraules, així com una caracterització global dels prefixos, que

1. La majoria de propietats es representen de manera dicotòmica (0 o 1), encara que en alguns casos hi ha la possibilitat que també hi hagi unitats amb un comportament ambigu (0,5). En canvi, el nombre de síl·labes es representa amb el nombre corresponent del còmput sil·làbic, i les característiques referides a la productivitat tenen quatre possibilitats (0; 0,25; 0,75 i 1), segons que sigui una rendibilitat nul·la, baixa, mitjana o alta (cf. § 4.1).

parteix d'un corpus de dades exhaustiu. A més, ofereix una revisió bibliogràfica crítica, a partir de les principals aportacions sobre la qüestió, i adopta els principis teòrics tant del generativisme, pel que fa a les regles de formació de mots, com de l'aproximació no discreta del llenguatge. Igualment, es tracta d'un estudi empíric, de caràcter microlingüístic, perquè parteix de dades reals, la qual cosa permet descriure el comportament dels prefixos de manera més precisa.

2. LA PREFIXACIÓ EN CATALÀ: UN ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Si volem comprendre com són els prefixos del català, és essencial, prèviament, comprendre quina és la naturalesa de la prefixació. A continuació, doncs, definirem breument en què consisteix aquest procés de formació de paraules i quines són les seves particularitats, donarem compte de l'origen i la funció dels prefixos del català i, alhora, n'elaborarem un inventari exhaustiu a partir de diferents obres de referència, que tot seguit caracteritzarem i analitzarem.

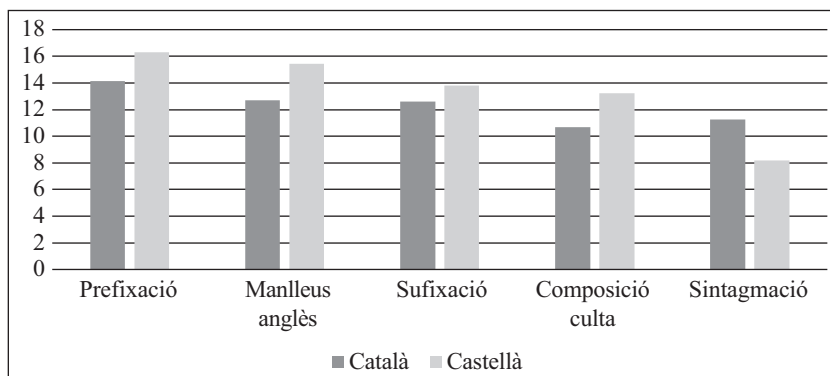
2.1. APROXIMACIÓ I DEFINICIÓ DE LA PREFIXACIÓ

La prefixació és un procés de formació de mots que consisteix en l'adjunció d'un prefix a un element que fa de nucli, que generalment és una base patrimonial (*hipertensió, entreveure*), encara que, en menor mesura, també pot ser un element culte (*àgraf, distopia*) (Cabré 1994; Varela i Martín García 1999; Jacobini 2004; NGLE 2009; Varela 2009; Stehlík 2011). A més, és un dels processos de formació de paraules més productius de les llengües romàniques, com assenyalen Freixa (2004), per al català, i Varela i Martín García (1999), per al castellà. De fet, segons les dades de l'Observatori de Neologia, referides al català i al castellà del període 2007-2017,² és el procés de formació de mots més productiu, per sobre, fins i tot, dels manlleus de l'anglès, com podem veure al gràfic 1 (pàgina següent).

Probablement, l'alta productivitat de la prefixació es deu al fet que es tracta d'un procés de formació de mots relativament senzill, que no suposa un esforç per al parlant. De fet, sovint els mots prefixats es consideren poc neològics (Freixa 2004) perquè són unitats transparents i predictibles, car el prefix se sol limitar a modificar semànticament la base. Per això, els mots prefixats són paraules que sovint no s'inclouen en els diccionaris (Capanaga 1999), excepte quan es tracta de mots prefixats lexicalitzats (Alvar Ezquerro 1993; Martínez de Sousa 1995; Capanaga 1999).³

2. Les dades neològiques provenen del Banc de dades de l'Observatori de Neologia (BOBNEO), del buidatge de premsa escrita del node de Barcelona (usuaris bàsics i gestors), del període 2007-2017, que coincideix amb l'actualització del *DIEC2*.

3. Per a més informació, vegeu Bernal (2021) i Freixa (2016).

Gràfic 1. La productivitat de la prefixació en la formació de neologismes

Aquest ús recurrent que en fa el parlant, en canvi, contrasta amb les dificultats que aquest procés ha generat des d'antic pel que fa a la seva classificació. En aquest sentit, la prefixació actualment s'entén al costat de la sufixació; per tant, es considera que aquestes unitats són elements travats, això és, sense autonomia lèxica ni sintàctica. Tanmateix, no podem obviar que els prefixos «són elements borrosos pel que fa a la seva caracterització global» (Cabrè i Rigau 1986: 114), atès que es troben a la cruïlla entre la base i l'afix, d'una banda, en la mesura que algunes d'aquestes unitats són homònimes de determinats adverbis i preposicions (*no-*, *sobre-*, *sota-*), i entre el formant culte i l'afix (*macro-*, *neo-*); de l'altra, atès que en alguns casos es tracta d'unitats que provenen d'un adjectiu del fons clàssic. Aquesta posició liminar, per tant, ha fet que alguns autors considerin que la prefixació forma part de la composició, per exemple, o que la frontera entre alguns prefixos i algunes formes prefixades no sigui gaire clara (Solivellas 2021). En qualsevol cas, fora erroni confondre els prefixos amb els adverbis o les preposicions, fins i tot quan es tracta d'elements homònims, car tenen un comportament diferent: els primers són unitats que generen mots nous, mentre que els segons tenen una funció sintàctica específica.

Finalment, un dels trets més característics dels prefixos és el seu caràcter heterogeni, d'acord amb Bayà (1997), com comprovarem en analitzar-ne les característiques. Així, malgrat l'existència d'un gruix de propietats compartides, hi ha moltes unitats que tenen un comportament diferenciat del conjunt, cosa que en dificulta la seva caracterització teòrica i, alhora, la delimitació dels elements que configuren la nòmina de prefixos. Per això, és important revisar les propietats dels prefixos a partir d'un estudi empíric i determinar quines unitats són les més representatives i perifèriques, com desenvoluparem al llarg d'aquest treball.

2.2. ORIGEN I FUNCIO DELS PREFIXOS

La majoria de prefixos provenen de preposicions o, en menor mesura, d'adverbis, com expliquen, entre d'altres, Varela i Martín García (1999), per al castellà, i Rio-Torto (2015), per al portuguès. De fet, alguns autors, com Iordan i Manoliu (1972), només consideren com a prefixos les unitats que tenen un origen preposicional (*hiper-*, *sub-*) o adverbial (*endo-*, *trans-*), mentre que la resta serien *pseudoprefixos*, és a dir, formants cultes. Tanmateix, no podem perdre de vista que també hi ha prefixos que provenen d'adjectius o quantificadors grecollatins que s'han gramaticalitzat (*bi-*, *macro-*) i, de la mateixa manera, és important diferenciar els que provenen directament del grec clàssic o del llatí i els que són fruit d'una habilitació (*ben-*, *quasi-*). Amb tot, és difícil determinar si *ben-*, *quasi-* o *mal-*, etc., provenen del llatí o d'un procés d'habilitació, igual que, de vegades, és difícil determinar si una unitat, com *infra-*, té un origen preposicional o adverbial, atès que pot indicar alhora 'per sota de' (*infraroig*, *infràsò*) i 'menys que' (*infrahumà*, *infrahabitatge*).

Respecte dels prefixos que es corresponen amb adjectius o quantificadors del fons grecollatí (*micro-*, *tri-*), s'ha de fer notar que en alguns casos es classifiquen com a formants cultes. En aquest sentit, podem assumir que, si bé inicialment es podia tractar de formes prefixades, actualment ja són prefixos catalans perquè han patit un procés de morfologització, és a dir, una unitat que inicialment és una base o un tema històric es gramaticalitza fins que esdevé afix (Warren 1990; Bayà 1997; Bauer 2005). Tanmateix, alguns numerals (*mono-*, *deci-*) sempre han estat considerats prefixos i no formes prefixades, atès el funcionament i les propietats que tenen.

Quant a la funció dels prefixos, la majoria d'autors consideren que tan sols actuen com a modificadors semàntics d'un element nuclear. Amb tot, d'acord amb els plantejaments de Cabré i Rigau (1986), els prefixos també poden incloure informació sintactico-semàntica, és a dir, poden generar canvis de tipus sintàctic i, fins i tot, morfològic.⁴ Així mateix, a l'hora de classificar les unitats segons el valor que tenen, aquest valor pot ser adjectival (*minibar*), adverbial (*entreveure*) o preposicional (*prenadalenc*) (NGLE 2009). A més, també podem destacar un altre valor, en aquest cas de modificador, que és propi de prefixos que provenen d'un quantificador o quantitatiu (*monofamiliar*). El valor d'una unitat, emperò, no sempre va lligat al seu origen, car alguns prefixos que provenen d'una preposició del grec clàssic o del llatí han perdut el valor preposicional i n'han adquirit un d'adverbial.

2.3. INVENTARI DE PREFIXOS

Els prefixos formen un inventari tancat (Prčić 2005) o, en termes de Capanaga (1999), limitat; per tant, formen una nòmina d'unitats reduïda i més o menys estable. Amb tot, és cert que, malgrat això, també poden aparèixer prefixos nous o, fins i tot, al-

4. Tot i que alguns autors neguen aquesta possibilitat, Cabré i Rigau (1986: 121) consideren que els prefixos «imposen les seves condicions categorials a un radical», perspectiva que aproxima la naturalesa dels prefixos a la dels sufixos.

guns poden deixar de ser productius en l'ús i desaparèixer. En aquest sentit, cal tenir en compte el que alguns autors denominen *procés d'afixabilització* (Rull 2001; Bernal 2010), mitjançant el qual s'obté un afix nou, sigui un prefix o un sufix. Es tracta, en definitiva, d'un procés de gramaticalització, entès com un procés mitjançant el qual una unitat esdevé més gramatical i, per tant, més travada, d'acord amb Himmelmann (2002), citat per Buenafuentes de la Mata (2013). D'aquesta manera, podem assumir que alguns prefixos són fruit de l'afebliment del formant d'un compost, sigui patrimonial o culte, el qual dona lloc a un patró que es repeteix en la formació de mots nous a través d'un procés d'analogia, com defensen Wartburg i Ullmann (1969).

Aquest procés d'afixabilització essencialment es nodreix de l'habilitació de preposicions i adverbis (Rull 2001), com ocorre amb *no-*, *ben-* i *mal-*, per exemple, que actualment ja podem considerar prefixos. Considerem que un adverbi o una preposició pateixen aquesta habilitació quan s'usen de manera contínua per a formar mots nous, la qual cosa sovint implica la pèrdua d'alguna propietat de la unitat inicial, sigui un afebliment semàntic, sigui un canvi en el seu comportament sintàctic.

Un altre procés que dona lloc a prefixos nous és la gramaticalització d'unitats morfològiques, com els formants cultes, de manera que elements com *auto-*¹, *macro-* o *micro-*, etc., actualment ja funcionen com a prefixos i no com a formes prefixades, atès que han perdut el caràcter [+ culte] i fonamentalment s'avantposen a bases patrimonials. Igualment, Rull (2001) també assenyala uns altres mecanismes d'afixabilització, tot i que considerem que no generen afixos nous, sinó altres unitats, com els fractoconstituents, per exemple, raó per la qual no els tindrem en compte.

Tanmateix, malgrat que es tracti d'un inventari limitat d'unitats, la veritat és que «no hay unanimidad —y difícilmente podrá haberla— en la enumeración de los prefijos del español» (Almela 1999: 61), i no només del castellà, sinó, en general, en la resta de llengües. Al cap i a la fi, tot i ser un inventari limitat, també poden aparèixer prefixos nous i, alhora, no sempre és senzill determinar què és un prefix i què no ho és. A més, alguns treballs no diferencien les unitats dels al·lomorfs, com indica Almela (1999). Per tot això, si analitzem diferents obres gramaticals i lexicogràfiques, veurem que no hi ha un acord sobre la nòmina de prefixos, sinó que depèn de cada obra, encara que hi ha un cert acord en les unitats més representatives. En el cas de la llengua catalana, si analitzem els principals diccionaris i gramàtiques, veurem que les diferències respecte del nombre d'unitats són notables, com podem veure a la taula 1 (pàgina següent).

La majoria d'aquests recursos són diccionaris generals, com el *DIEC2* o el *GDLC*, però també hi ha gramàtiques, siguin prescriptives —la gramàtica de Fabra (1956) i la *GIEC* (2016)— o descriptives —la *GCC* (2002). Finalment, també s'han tingut en compte diccionaris de formació de mots, així com la metodologia de treball de l'Observatori de Neologia (OBNEO 2004) i el manual de lexicologia de Cabré (1994). Respecte de les dades neològiques, es tracta d'un recull de neologismes formats per prefixació de la base de dades de l'Observatori de Neologia (BOBNEO), del període comprès entre el 2007 i el 2017.⁵

5. Hem tengut en compte el període 2007-2017 per dues raons. En primer lloc, perquè l'any 2007 va aparèixer el *DIEC2* i, en segon lloc, perquè en neologia es considera que el període per a treballar en aquest àmbit correspon als deu anys (Sablayrolles 2006; Sánchez Manzanares 2013).

Consisteix, doncs, en un conjunt de neologismes de la premsa del node de Barcelona, que inclou la major part de les dades de l'Observatori de Neologia per al català. Això no obstant, només hem tengut en compte les unitats (*types*) i no les ocurrències (*tokens*), la qual cosa ens va permetre d'obtenir el prefix que intervenia en cada construcció.

Un cop analitzats aquests recursos, s'obtingueren 204 unitats diferents. Amb tot, si deixam de banda les unitats que són formants cultes (*oxi-*, *piro*⁻¹, etc.), bases patrimonials «a la manera culta» (*basi-*, *carbonato-*), combinacions d'unitats diverses (*aminoazo-*, *recontra-*) o uns altres elements (*amidino-*, *self-*), obtenim un total de 137 prefixos diferents (cf. Annex), entre els quals també hi ha unitats de caràcter liminar (*auto*⁻¹, *ben-*, *macro-*, *no-*, etc.), que no hem exclòs perquè actualment funcionen com a autèntics prefixos (Solivellas 2021). I, per descomptat, també formen part d'aquest inventari els elements amb valor numeral (*deci-*, *hepta-*, *quinti-*, etc.).

Tipus	Obra	Nombre d'unitats
Diccionaris generals	<i>DGLC</i>	109
	<i>DIECI</i>	69
	<i>GDLC</i>	133
	<i>DIEC2</i>	77
	<i>DNV</i>	93
Diccionaris de formació de mots	López del Castillo (2002)	24
	Bruguera (2006)	71
Gramàtiques	Fabra (1956)	68
	<i>GCC</i> (2002)	38
	<i>GIEC</i> (2016)	55
Altres fonts	Cabré (1994)	70
	OBNEO (2004)	87
Dades neològiques (OBNEO)		53

Taula 1. Fonts de referència per a l'establiment de l'inventari de prefixos

3. PROPIETATS DELS PREFIXOS

Tot seguit analitzarem les diferents propietats de la prefixació tenint en compte els aspectes fonològic, morfològic, semàntic i sintàctic, a fi d'obtenir-ne una caracterització general d'aquestes unitats. Així doncs, primer analitzarem el caràcter fonològic dels prefixos, posant èmfasi en la manera com interactuen amb la base i en el caràcter tònic o

àton que tenen. Després analitzarem les propietats morfològiques, com la capacitat recategoritzadora i les possibilitats de combinació, i donarem compte del seu caràcter travat. Quant a la semàntica, posarem en relleu el significat funcional dels prefixos i la tendència a la polisèmia. En darrer lloc, tractarem les característiques sintàctiques, posant especial esment en la funció que exerceixen aquestes unitats i en les seves capacitats recursiva i de coordinació.

3.1. PROPIETATS FONOLÒGIQUES

Des del punt de vista fonològic —i fonètic—, els prefixos solen classificar-se segons el nombre de síl·labes que tenen, d'una banda, o segons que siguin tòncics o àtons, de l'altra. En aquest sentit, la majoria dels prefixos són monosíl·labs o bisíl·labs, com apunta Iacobini (2004: 118). De fet, si analitzam l'inventari de prefixos, comprovarem que les unitats amb tres o més síl·labes representen un 5,84 % dels casos, mentre que les unitats bisíl·labes són les més habituals (59,85 %), seguides de les monosíl·labes (34,81 %). En aquest sentit, generalment els prefixos de dues o més síl·labes solen dur accent secundari (Bauer 1983: 125), raó per la qual es considera que hi ha prefixos tòncics (*anti-*, *meta-*, *pseudo-*) i àtons (*a-*¹, *des-* i *en-*¹), d'acord amb les aportacions de diferents autors (Bauer 1983; Mascaró 1986; GCC 2002; GIEC 2016). La tonicitat, però, no indica que siguin les unitats que porten l'accent del mot, sinó l'accent secundari. A més, els prefixos tòncics no presenten reducció vocàlica (*preinscripció* [ˌpreˈnskripˈsjo]), a diferència dels àtons (*reinscripció* [ˌrəˈnsərˈsjo]), excepte quan són mots que s'han lexicalitzat i el parlant els deixa de percebre com a prefixats. En català, tanmateix, hi ha casos de vacil·lació en tots dos sentits, de manera que a la pràctica depèn del parlant.

En general, els prefixos es caracteritzen perquè no alteren fonèticament la base a la qual s'adjunten, d'acord amb Almela (1999). Així doncs, podem assumir que «la prefixació interactua fonològicament con la base en menor medida que la sufijación» (NGLE 2009: 672) i, per tant, els prefixos tenen un menor grau de cohesió amb la base (Iacobini 2004: 118), de manera que mantenen la seva integritat fònica (1):

- (1) *antitímorès*
multítiquet
polilideratge
ultratradicional

No obstant aquesta argumentació, els prefixos verbalitzadors sí que modifiquen l'accent de la base (Cabré 2002). S'entén per prefix verbalitzador qualsevol prefix que genera un verb a partir d'un nom (*àngel* > *desangelar*; *cercle* > *encerclar*),⁶ malgrat que per a alguns autors no es tracta d'un cas de prefixació, sinó de parasíntesi. Tanmateix, com indicarem tot seguit, avui dia no podem posar en dubte que alguns prefixos modifiquen la categoria gramatical del nucli, com expliquen diferents autors (Correia 1992; Cabré 1994, 2002). Més enllà d'aquests casos, però, en general els prefixos es caracteritzen perquè no modifiquen l'accent de la base, com assenyalen Bauer (1983) i Plag (2003),

6. En aquests casos, podem pensar que el canvi d'accent el provoca, en darrera instància, la flexió.

per a l'anglès; Iacobini (2004), per a l'italià, o la *GIEC* (2016), per al català. Així doncs, l'adjunció d'un prefix manté l'accent de mot (2), encara que hi ha algunes construccions que posen en dubte aquesta premissa (*àgraf, àton*), d'acord amb Stehlik (2011: 19), en un treball referit al castellà. En qualsevol cas, es tracta més aviat d'un nombre reduït de casos que, sovint, no són construccions catalanes, sinó heretades del fons grecollatí.

(2) <i>argument</i> > <i>contraargument</i>	<i>fer</i> > <i>desfer</i>
<i>cromàtic</i> > <i>acromàtic</i>	<i>jutjar</i> > <i>prejutjar</i>
<i>direcció</i> > <i>codirecció</i>	<i>president</i> > <i>expresident</i>

Tot això fa que, en definitiva, els prefixos tinguin una independència fonològica respecte de la base (Martín García 2014) i que mantinguin la seva integritat fònica (Almela 1999; Varela i Martín García 1999; Martín García 2014), la qual cosa implica que el parlant sovint no sap com representar gràficament els mots prefixats: adjunt a la base (*postacord*), amb guionet (*post-producció*) o, fins i tot, com un element independent (*post rock*) (Iacobini 2004: 126).⁷ Tot i aquesta independència fonològica de la base, sembla que alguns prefixos s'adaptin al mode d'articulació de l'element nuclear (Iacobini 2004; *GIEC* 2016), com podem veure a (3), una característica que no s'ha de confondre amb l'allomorfia, que és la capacitat que té un morfema de tenir diferents variants, com ocorre amb *con-* (*col-*, *com-*, *cor-*, *co-*), que adopta una forma o l'altra segons la base.

(3) <i>exdirector</i>	[,ɛgzdirək'to]
<i>subcomitè</i>	[supkumi'tɛ]
<i>transbordador</i>	[,trənzburdə'ðo]

3.2. PROPIETATS MORFOLÒGIQUES

Els prefixos són morfemes i, per tant, són unitats travades que apareixen en posició inicial, és a dir, s'avantposen a un element nuclear (Cabrè i Rigau 1986; Iacobini 1992, 2004; Stehlik 2011), el qual modifiquen. Fonamentalment es combinen amb bases patrimonials (*antibacterià, refer, sotabosc*), però en alguns casos també es combinen amb termes cultes (*distopia, tripode*), encara que alguns autors consideren que són construccions impossibles (Iacobini 1992; Prčić 2005), com ja hem avançat.⁸ També es poden combinar amb sintagmes (*GIEC* 2016), com *anti-matrimonis homosexuals* o *pre-xarxes socials*, que són exemples neològics, tot i que són construccions menys freqüents. Amb tot, Iacobini (2004) defensa que tan sols es poden combinar amb sintagmes els prefixos que indiquen jerarquia, disposició, temps o alteració i, a més, només es combinen amb sintagmes nominals indeterminats. En canvi, no es combinen mai amb altres afixos, a diferència dels formants cultes, per exemple, que sí que es poden combinar entre ells.

En aquest sentit, els prefixos tenen una combinatòria pluricategorial (Plag 2003; Martín García 2014; Rio-Torto 2015), és a dir, es poden combinar amb noms —que és la tendència majoritària—, adjectius, verbs o, fins i tot, adverbis —en menor freqüència. En

7. Els exemples són neologismes de la base de dades de l'Observatori de Neologia.

8. Es tracta de construccions poc freqüents que, a més, tenen lloc només amb alguns prefixos, fonamentalment els quantificadors, siguin els numerals o unitats com *micro-*, *macro-*, etcètera.

canvi, els prefixos no formen adverbis (Cabré 1994), per bé que a partir d'un adverbí poden donar lloc a verbs (*allunyar*, *apropar*). Així, aquestes unitats presenten un grau menor de restricció que els sufixos en la selecció de la base (Gràcia 2002; Iacobini 2004; NGLE 2009). Podem dir, doncs, que «the majority of prefixes can be added to bases of more than one form class», com explica Bauer (1983: 216). És obvi, per tant, que els prefixos imposen menys restriccions que els sufixos a l'hora de seleccionar una base, malgrat que autors com Figueiredo Silva i Mioto (2009) ho neguen i defensen que el funcionament és semblant.

Alguns altres autors, en canvi, consideren que els prefixos seleccionen la base d'acord amb les propietats semàntiques (NGLE 2009) o a partir dels primitius sintàctics (Bauer 1983, a partir de Chomsky 1970), de manera que seleccionen el nucli segons que sigui un element $\pm N$ o $\pm V$. En qualsevol cas, la capacitat combinatòria dels prefixos varia segons cada cas, perquè «no tots els prefixos es combinen amb els mateixos radicals, si bé uns presenten més restriccions que d'altres, ni tampoc permeten formar mots de totes les categories» (Cabré 2002: 764). De fet, alguns prefixos gaudeixen d'una combinatòria molt elevada —són menys restrictius— (*super-*), mentre que d'altres tan sols s'adjunten a un tipus de base (*vice-*).

Una altra propietat dels prefixos que també ha generat diferents discussions és que són elements que generalment no recategoritzen, és a dir, no modifiquen la categoria gramatical de la base (Bauer 1983; Cabré 1994; Plag 2003; GIEC 2016), com s'observa en construccions com *anormal*, *reviure* o *subcomitè*. Això, però, no vol dir que no puguin recategoritzar mai, sinó que «les possibilitats de recategorització d'una base lèxica per mitjà de prefixos són extremadament pobres si les comparem amb les que ofereixen els sufixos» (Cabré 2002: 762). En aquest sentit, hi ha prefixos que recategoritzen sempre, és el cas dels prefixos verbalitzadors (*apoderar*, *esgranar*), mentre que d'altres tan sols ho fan en algunes ocasions (*antiestrès*_{adj}, *monocanal*_{adj}, *multinivell*_{adj}).⁹

3.3. PROPIETATS SEMÀNTIQUES

Alguns autors consideren que «l'acció dels prefixos és de naturalesa fonamentalment semàntica» (Bayà 1997: 50, a partir de Scalise 1994), encara que també poden afectar, com ja hem assenyalat, aspectes fonològics, morfològics i sintàctics. En relació amb el significat, l'aspecte més destacable dels prefixos és que funcionen com a modificadors semàntics del nucli (Almela 1999; Iacobini 2004; Martín García 2014; GIEC 2016), és a dir, tenen un caràcter funcional o relacional i indiquen aspecte, oposició, relació (espacial o temporal), grau, quantitat, etc., com es desprèn de la classificació que en fan Varela i Martín García (1999). Per això, alguns autors consideren que els prefixos no tenen capacitat denominativa (Rio-Torto 2015), en la mesura que es limiten a caracteritzar el

9. Cabré (1994) considera que les úniques recategoritzacions possibles per part dels prefixos són les verbalitzacions, mentre que Bayà (1997), Freixa (2004) i Gené i Llopart-Saumell (2015), entre d'altres, també hi incorporen els casos en què un prefix fa que un nom esdevingui adjectiu ([*crema antiestries*]).

significat de la base, però no expressen una realitat concreta (*antiàrab*, *contraexemple*, *exdiputat*).

S'entén per *funcional* qualsevol significat que es limita a modificar el significat de la base de manera circumstancial, com si es tractàs d'un adverbi, una preposició o, en menor mesura, un adjectiu, és a dir, té un caràcter predicatiu. En canvi, el significat lèxic modifica el significat de la base de manera nominal, com un nom o un adjectiu; per tant, té un caràcter denominatiu.¹⁰ No obstant això, alguns autors consideren que els prefixos de vegades també tenen un significat lèxic, com Cabré (2002), que diferencia els que tenen un valor funcional (*extraplà*, *subestimar*) dels que tenen un valor lèxic (*minifaldilla*, *supermercat*). Segons l'autora, en aquests exemples *mini-* i *super-* aporten un significat diferent a la base, perquè una *minifaldilla* i un *supermercat* no són ben bé ni una *faldilla* ni un *mercat*, respectivament. Tanmateix, hom pensa que no es tracta d'un significat lèxic, sinó que són dos exemples de mots prefixats que s'han lexicalitzat; per això el canvi semàntic és major, quelcom que també ocorre amb alguns mots sufixats, com *numeret*.

En relació amb això, en certa mesura és esperable que els prefixos no tinguin un valor lèxic, car «la conexió semàntica entre el prefijo y la base es mucho menos rígida que la que existe entre el sufijo y la base» (Lang 1992: 220). Com ja hem explicat en parlar de les propietats fonològiques i morfològiques, els prefixos tenen un grau d'independència respecte del nucli que és major que el dels sufixos, que s'hi fusionen. Amb tot, encara que tinguin un significat funcional, els prefixos poden modificar els arguments o la selecció semàntica de la base, com tractarem en parlar de les propietats sintàctiques.

Paral·lelament, un altre aspecte cabdal en parlar de la semàntica dels prefixos és el caràcter monosèmic o polisèmic que tenen. Així, si bé alguns autors defensen que els prefixos solen ser unitats polisèmiques (Varela i Martín García 1999; Martín García 2014), la realitat és que, en general, tendeixen a ser monosèmiques (Lang 1992; Almela 1999). De fet, dels 137 prefixos de l'inventari que hem elaborat, tan sols el 23,36 % són polisèmics, com *contra-* (*contrafinestra*, *contraprotesta*) o *extra-* (*extrallarg*, *extramurs*), entre d'altres. Així mateix, els prefixos que tenen més d'un significat no sempre són productius en tots els casos, com ocorre amb *pro-*¹ o amb alguns prefixos que inicialment eren locatius, com assenyalava Martín García (2014). Endemés, alguns significats tan sols apareixen en unes construccions determinades (Iacobini 2004).

3.4. PROPIETATS SINTÀCTIQUES

Un dels aspectes més controvertits de la prefixació és el comportament sintàctic dels prefixos (Cabré i Rigau 1986), que ha generat diferents estudis al llarg del temps. En aquest sentit, alguns autors s'han centrat en la capacitat que tenen algunes d'aquestes unitats de modificar l'estructura argumental d'una base verbal (Varela i Martín García 1999; Gràcia 2002; Iacobini 2004) o de canviar-ne l'estructura eventiva (Varela i Martín García 1999). Així doncs, segons Bayà (1997), de vegades el prefix implica l'aparició d'un argument nou (*volar* > *sobrevolar*), l'exigència d'un argument que era

10. Sobre el caràcter denominatiu i predicatiu, cf. Rio-Torto (2014: 112).

opcional (*pujar* > *apujar*) o la restricció semàntica dels arguments (*veure* (argument + CONCRET) > *preveure* (argument – CONCRET)). Això demostra que els prefixos no només modifiquen la base semànticament, sinó també sintàctica; per tant, podem assumir que «los prefijos alteran distintas propiedades de la base a la que se adjuntan» (Feliu Arquiola 2003: 32), a diferència dels plantejaments que posen èmfasi sobretot en el caràcter de complement semàntic d'aquestes unitats.

Una altra característica dels prefixos és que admeten un cert grau de repetició, a diferència dels sufixos. En aquest sentit, podem dir que els prefixos tenen una certa capacitat recursiva (Lehrer 2009; Martín García 2014; *GIEC* 2016), que és especialment freqüent en els prefixos que expressen negació o oposició (*NGLE* 2009), com *antiantisistema* o *desdesfer*. Amb tot, Cabré i Rigau (1986) consideren que és una capacitat limitada i, podríem afegir-hi, reduïda a un conjunt de prefixos en concret. En qualsevol cas, no es pot confondre la recursivitat dels prefixos amb la reduplicació (Varela i Martín García 1999), una capacitat que permet que els prefixos intensificadors es repeteixin per a emfasitzar la intensitat (*megamegagròs*, *supersuperràpid*). Com podem observar, la diferència és semàntica, atès que, si bé en tots dos casos es repeteix el prefix, en el primer es genera una unitat nova, amb un significat diferent, mentre que en el segon simplement es reforça el significat. En aquest sentit, la combinació entre prefixos requereix una *compatibilitat semàntica* (Cabré i Rigau 1986: 125), és a dir, no es poden combinar dos prefixos amb significats oposats (**interexoplanetari*) ni dos prefixos amb el mateix significat (**intrentremodificar*), fet que també assenyala Varela (2009) en parlar de les restriccions semàntiques dels prefixos.

Finalment, un aspecte que també ha donat lloc a diferents discussions sobre l'estatus dels prefixos és el caràcter aparentment lliure que tenen en alguns casos, a diferència del que indicàvem en analitzar les propietats morfològiques. En aquest sentit, doncs, sovint es fa referència a construccions com les de (4), en què els prefixos es coordinen entre si o, fins i tot, actuen com a elements lliures. De fet, en alguns casos també tenen un valor apositiu postnominal (*espelma mini*, *operació anti*).

(4) És una promoció d'habitatges *uni* i *plurifamiliars*.

Les dietes poden ser *hiper* o *hipocalòriques*.

És una lluita *pro* amnistia fiscal.

Sempre ha estat *anti* moments romàntics al parc.

La capacitat de coordinació dels prefixos ha estat definida per diferents autors (Bauer 2003; *GIEC* 2016), encara que per a algunes gramàtiques es tracta d'uns prefixos específics, que denominen *prefixos separables* (*NGLE* 2009) perquè poden aparèixer aïllats de la base. Amb tot, és una denominació problemàtica, atès que alguns autors entenen per *prefixos separables* els que actualment funcionen com a morfemes productius, mentre que els *prefixos inseparables* són els que no funcionen com a tal en la llengua actual, com *ad-* en *adscriure* (Tournier 1991). En qualsevol cas, defensem que no es tracta d'unitats separables, sinó d'un tipus de construccions que es dona tan sols en alguns casos en què els prefixos són antònims (*anti-* i *pro-*, *uni-* i *pluri-*, etc.) o, en termes de Bauer (2003), «prefixos polaritzats». En totes aquestes construccions, però, apareix un prefix immediatament seguit d'un altre, mentre que la base és la mateixa. Per això, encara que alguns autors consideren que és un cas de coordinació de prefixos (Varela i Martín

García 1999; Iacobini 2004;¹¹ GIEC 2016), entenem que la coordinació no és entre els prefixos, sinó entre les bases, d'acord amb Bosque (1987).

En efecte, la coordinació es dona entre els nuclis dels mots, de manera que un dels nuclis, generalment el primer, s'elideix per economia del llenguatge, és a dir, per a evitar la repetició, com ocorre amb la coordinació d'adverbis acabats en *-ment* (*sàviament* i *entera*, o *sàvia* i *enterament*). La diferència, però, és que en les construccions amb *-ment* s'elideix el sufix perquè és l'element repetit, mentre que en la prefixació l'element repetit és la base. Entenem, doncs, que no es tracta d'una coordinació entre prefixos, perquè, en aquest supòsit, podrien existir construccions com les de (5), en què tan sols és possible la coordinació si recuperem la base o si, per contra, tractem els prefixos com a elements lexicalitzats amb funció de nom; per tant, depèn del context i de la informació pragmàtica.

(5) (*)Ha impulsat unes mesures *proavortament*, tot i la manifestació *anti*.

(*)S'han reunit els *anti* i els *pro*.

(*)Jo en soc molt *anti*, però ell sempre n'ha estat *pro*.

Sobre la lexicalització dels prefixos, entesa com l'ús que es pot fer d'un prefix de manera lliure, alguns autors consideren que prové del truncament d'un mot prefixat (Bauer 2003). Així, la construcció *és un anti*, seria el resultat de la truncació del mot *antitot*, per exemple. Uns altres autors, en canvi, defensen que els prefixos de vegades poden aparèixer com a unitats independents amb funció preposicional (Almela 1999), com ocorre amb *pro-amnistia fiscal*, o amb funció apositiva postnominal (Gràcia 2002; Iacobini 2004), en casos com *operació anti*. En aquest sentit, és important fer èmfasi en el caràcter especial de *anti-* i *pro-*¹ (Serrano-Dolader 2002), car en alguns casos tenen una funció que els aproxima als usos preposicionals, un aspecte que no és comú en la resta d'unitats. En qualsevol cas, la coordinació i la lexicalització dels prefixos no són característiques gaire freqüents i, a més, tan sols afecten un nombre limitat de prefixos tòpics (Gràcia 2002). Són, per tant, usos específics i poc comuns que, en el fons, demostren un índex de canvi. Sigui com sigui, es tracta d'unitats excepcionals i, doncs, cal tractar-les com a tal.

4. ELS PREFIXOS EN CATALÀ: UNA CATEGORIA HETEROGÈNIA

Com hem explicat al § 2.3, a partir de dotze obres de referència i de dades neològiques s'ha elaborat un inventari de prefixos format per 137 unitats, deixant de banda els allomorfs, que s'agrupen en un únic lema (cf. Annex). Posteriorment, s'han analitzat 19 propietats, aplicades a cada una de les unitats, per comprovar-ne el grau d'homogeneïtat i analitzar-ne els elements centrals i perifèrics de la categoria, com s'exposa a continuació.

11. Per a Iacobini (2004) és un cas de *factorització*, és a dir, dues unitats que es coordinen perquè fan referència a la mateixa base.

4.1. PROPIETATS ANALITZADES

D'acord amb les característiques descrites sobre la prefixació, com hem vist al § 3, hem seleccionat els 19 atributs més rellevants per a comprovar, d'una banda, en quin grau es compleix el que la bibliografia exposa i, de l'altra, quants de prefixos comparteixen cada atribut, la qual cosa permet d'establir quin és el model prototípic de prefix i quants d'elements ocupen una posició més perifèrica.

1) *Allomorfa*: aquesta propietat es refereix a la capacitat que té una unitat de tenir més d'una forma. Tradicionalment, s'ha considerat que els prefixos no solen tenir allomorfs, a diferència, per exemple, dels formants cultes. En aquest sentit, si analitzem l'inventari de prefixos, comprovem que de les 137 unitats, tan sols 40 presenten allomorfa (29,20 %), mentre que la resta no (70,80 %).

2) *Vocal d'enllaç*: com en el cas anterior, una altra característica que sovint s'ha usat per a diferenciar els prefixos de les formes prefixades cultes ha estat la vocal d'enllaç, argüint que no és un tret característic de la prefixació. I, en efecte, tan sols tenen vocal d'enllaç (o poden tenir-ne, segons el context fònic) 11 prefixos (8,03 %), mentre que els 126 prefixos restants no en tenen mai (91,97 %).¹²

3) *Nombre de síl·labes*: com s'ha indicat anteriorment, els prefixos solen ser unitats bisíl·labes (59,85 %) o monosíl·labes (34,81 %), i rarament tenen tres o més síl·labes (5,84 %). En aquest cas, però, quan el nombre de síl·labes varia perquè una unitat pot tenir allomorfs, sempre se n'indica el nombre més alt. Així, a *icos(a, i)*-, li hem assignat un valor 3 i no 2.

4) *Capacitat recategoritzadora*: com hem assenyalat anteriorment, una de les propietats morfològiques dels prefixos és que normalment no recategoritzen, per bé que n'hi ha que sempre canvien la categoria de la base o que la poden canviar en alguns casos. D'aquesta manera, dels 137 prefixos inventariats, tan sols 5 recategoritzen sempre (3,65 %) i 14 ho fan només en alguns casos (10,22 %). La resta, com s'exposava anteriorment, no modifiquen la categoria gramatical de la base a la qual s'adjunten (86,13 %).

5) *Tonicitat*: és cert que la distinció entre prefixos tònic i àton és difícil, però, si s'aplica tenint en compte els casos majoritaris de cada unitat —en els suposats casos dubtosos—, ens permet de veure que, en general, són unitats tòniques, és a dir, que duen l'accent secundari de mot i que, per tant, no solen presentar reducció vocàlica (74,45 %). Els prefixos àtons, doncs, són una minoria (24,55 %).

6) *Origen clàssic*: la major part dels prefixos provenen del grec clàssic o del llatí (89,78 %), tot i que hi ha algunes unitats que provenen de l'habilitació d'adverbis o preposicions (10,22 %), com *quasi-* i *no-*, per exemple.

7) *Tendència a la polisèmia*: sovint s'ha dit, com hem indicat anteriorment, que els prefixos tendeixen a tenir més d'un significat, és a dir, que són elements polisèmics. Amb tot, si analitzem els 137 prefixos inventariats, podem comprovar que majoritàriament són monosèmics (76,64 %), encara que hi ha un nombre important d'unitats que tenen més d'un possible significat (23,36 %).

12. S'entén per vocal d'enllaç la vocal que apareix en un prefix i que no forma part de l'arrel o del tema del mot en grec clàssic o en llatí.

8) *Capacitat de coordinació*: aquesta propietat és molt limitada i, per tant, exclusiva d'alguns prefixos. En aquest sentit, la majoria són elements que no es poden coordinar entre si (68,61 %), mentre que els que tenen aquesta capacitat són una minoria (31,39 %) i sempre es tracta d'unitats semànticament relacionades (*anti-* i *pro-*¹, *macro-* i *micro-*, etc.).

9) *Recursivitat*: sovint s'ha assenyalat que els prefixos tenen una certa tendència a la recursivitat, una característica que no es pot confondre, com assenyalàvem anteriorment, amb la reduplicació. En aquest cas, però, si analitzem quins prefixos apareixen en construccions recursives ens adonem que el nombre d'unitats és realment baix (5,11 %), de manera que, en general, no gaudeixen d'aquesta capacitat (94,89 %).

10) *Rendibilitat*: aquest atribut ens permet mesurar quins són els prefixos més rendibles en la formació de mots, una capacitat que hem calculat a partir dels mots que apareixen tant al *DIEC2* com al *GDLC*. Així, considerem que són prefixos rendibles si apareixen en almenys quinze construccions sancionades pel diccionari, mentre que en cas contrari considerem que no ho són. En aquest sentit, tot i que la majoria de prefixos són rendibles (65,69 %), també hi ha un nombre important d'unitats que no ho són (34,31 %). Tanmateix, alguns prefixos, com ocorre amb els valoratius (*super-*, *ultra-*, etc.) i d'altres d'ús freqüent (*in-*, *no-*, *re-*, etc.), no sempre generen mots que es recullen al diccionari, en la mesura que són derivats predictibles (Solivellas, en premsa).

11) *Producció de neologismes*: per a mesurar la productivitat dels prefixos, a més d'analitzar-ne la rendibilitat també cal analitzar-ne el nombre de mots nous que generen. En aquest cas, com que hi ha diferents possibilitats, segons la unitat en qüestió, podem diferenciar una producció de neologismes nul·la (39,41 %), baixa (23,36 %), mitjana (18,25 %) o alta (18,98 %), segons que generin cap neologisme, d'un a cinc mots nous, de sis a trenta unitats o més de trenta neologismes, respectivament.¹³ Això posa de manifest, per tant, que tan sols un nombre reduït de prefixos són altament productius en la formació de mots nous.

12) *Producció en diccionaris*: la tercera eina per a mesurar la productivitat dels prefixos és tenir en compte el nombre de construccions de què participen i que es recullen al diccionari, sigui el *DIEC2* o el *GDLC*. En aquest cas, però, hem deixat de banda els mots prefixats formats ja en grec clàssic o llatí, segons la informació del diccionari, així com els noms científics d'origen dubtós o opac, i els mots que poden aparèixer amb grafies diferents (*quilo-*¹ i *kilo-*, per exemple). D'acord amb això, s'ha considerat que les unitats tenen una productivitat nul·la si apareixen en quinze o menys paraules (38,68 %), una productivitat baixa si són presents en més de quinze casos i menys de seixanta (29,20 %), una productivitat mitjana quan generen entre seixanta i cent mots (10,22 %) i una productivitat alta si es documenten en més de cent construccions diferents (21,90 %). Amb tot, alguns prefixos, com *ex-* i *pro-*¹, malgrat que són molt productius, no solen generar mots que se sancionin als diccionaris, en la mesura que es tracta de construccions predictibles, com ja s'ha avançant amb anterioritat.¹⁴

13. Aquesta propietat s'ha analitzat tenint en compte els neologismes per prefixació recollits al Banc de dades de l'Observatori de Neologia (OBNEO), referits a la premsa escrita del node de Barcelona (usuaris bàsics i gestors) del període 2007-2017.

14. Per a més informació, cf. Bernal (2021) i Solivellas (en premsa).

13) *Combinatòria (amb bases, formants i altres elements)*: en general, els prefixos sempre es combinen amb bases patrimonials. Amb tot, alguns prefixos també es poden combinar amb alguns formants cultes (49,64 %) i, en un nombre menor de casos, amb uns altres elements (9,49 %), com mots escurçats, sigles, etc.¹⁵

D'altra banda, també s'ha analitzat el significat —que en tots els casos és funcional i no lèxic—, la posició —que sempre és fixa i a l'inici del mot— i la sintaxi del constructe —que en tots els casos implica una relació de subordinació del prefix respecte de la base, que fa de nucli—, que són propietats compartides per tots els prefixos. A més, tots pertanyen a un inventari limitat, en tant que formen part de la mateixa categoria. Així, el model prototípic de prefix és el següent:

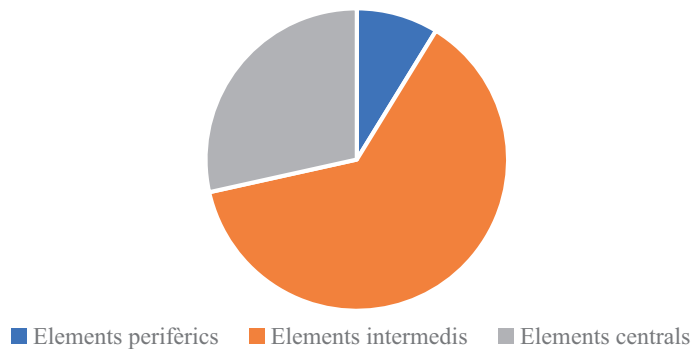
Aspectes	Atributs	Prefix
Fonològics	Allomorfia	–
	Bisíl·labs	±
	Vocal d'enllaç	–
	Tonicitat	+
Morfològics	Inventari tancat	+
	Posició fixa	+
	Recategorització	–
	Combinació amb bases	+
	Combinació amb formants cultes	±
	Combinació amb altres unitats	–
Semàntics	Monosèmia	+
	Significat lèxic	–
Sintàctics	Coordinació	±
	Recursivitat	–
	Relació de subordinació	+
Origen	Origen clàssic	+
Productivitat	Rendibilitat	+
	Producció de neologismes	±
	Producció en diccionaris	±

Taula 2. Model prototípic de prefix

15. L'únic prefix que s'ha detectat que no es combina amb bases patrimonials i sí que es combina amb formants cultes és *duo-*, en construccions com *duopoli*.

4.2. ELEMENTS PROTOTÍPICS I PERIFÈRICS

A partir de tot el que hem exposat fins ara, podem dir que els prefixos constitueixen una categoria heterogènia, perquè, si bé la majoria de les propietats són compartides per tots els elements de la categoria, també existeixen moltes unitats que tenen un comportament diferent. De fet, si tenim en compte les propietats que tot just establíem, els prefixos que les compleixen totes són únicament 7 (5,11 %), mentre que la resta es distancia progressivament del prototip. D'altra banda, les unitats que més s'allunyen d'aquest model prototípic són 5 (3,66 %), i tan sols divergeixen en sis propietats.

Gràfic 2. Contínuum prototip-perifèria

Tanmateix, les unitats que tan sols es distancien en un atribut (23,36 %) també es podrien considerar centrals, sobretot perquè en la majoria dels casos la divergència es produeix en els atributs referits o bé a la rendibilitat o bé a la producció de neologismes, tots dos referits a la productivitat. Igualment, els elements que se separen en cinc propietats del model prototípic (5,11 %) podrien considerar-se igualment elements perifèrics. En canvi, la resta d'unitats, que tenen entre dos i quatre atributs diferents del prototip, constitueixen el gruix del corpus (62,77 %), com es pot observar al gràfic 2. Aquests prefixos, però, ni són elements centrals ni perifèrics, sinó que constitueixen elements que se situen entremig, en la mesura que el grau de prototipicitat s'ha d'entendre com un contínuum i no com un compartiment estanc.

Tot això demostra, en definitiva, que els prefixos configuren una categoria heterogènia, com apuntava Bayà (1997), en la mesura que la majoria d'elements difereixen en dos o més atributs del model de prefix prototípic. Una distància que en alguns casos se situa en set propietats oposades, que gairebé és la meitat d'atributs observats, sobretot si tenim en compte que n'hi ha quatre que són compartits per tots els elements de la categoria.

5. A TALL DE CONCLUSIÓ

Com dèiem al principi, els prefixos han estat l'objecte d'estudi de diferents gramàtiques i tractats de formació de mots, encara que en català són poques les aportacions que s'han centrat en la descripció teòrica i descriptiva d'aquest procés de formació de mots, especialment des d'una vessant microlingüística com la que es planteja en aquest treball. Al llarg d'aquestes pàgines, doncs, primer hem fet una descripció de la prefixació com a procés, centrant-nos en la seva definició, la funció i origen de les unitats i, alhora, s'ha establert un inventari de prefixos de la llengua catalana a partir de diferents obres de referència, com gramàtiques, diccionaris i manuals de lexicologia, entre d'altres.

Tot seguit, a partir de la revisió crítica de diferents aportacions teòriques sobre el tema, tant de l'àmbit català com d'altres tradicions lexicològiques, com l'anglesa, la castellana o la francesa, hem caracteritzat els prefixos des d'un punt de vista fonològic, morfològic, semàntic i sintàctic. Així, s'han recollit les principals propietats d'aquests elements que, posteriorment, han guiat l'estudi empíric de les dades. En efecte, a partir de la caracterització inicial, posteriorment s'han seleccionat els dinou atributs més representatius i s'han estudiat aplicats a cada una de les unitats de l'inventari prèviament elaborat, constituït per 137 prefixos.

Mitjançant aquest estudi empíric, s'ha posat de manifest que algunes de les propietats que els estudis bibliogràfics apuntaven són certes, malgrat que en alguns casos són més aviat característiques exclusives tan sols d'alguns prefixos, però no de tota la categoria. De fet, l'anàlisi de les diferents unitats de l'inventari dona compte del caràcter heterogeni dels prefixos, que formen una categoria diversa, atès que són pocs els elements que comparteixen tots els atributs del model prototípic prèviament dissenyat.

En qualsevol cas, encara hi ha diferents aspectes de controvèrsia relacionats amb la prefixació, especialment pel que fa tant a la sintaxi, en relació amb els canvis que alguns prefixos poden generar en les bases verbals, com a la fonologia, d'acord amb el caràcter àton o tònic d'algunes unitats. A més, també és especialment interessant estudiar les unitats que es troben a la cruïlla entre la prefixació i altres categories, siguin adverbis o preposicions (*no-*, *mig-*, etc.) o altres categories travades, com els formants cultes (*macro-* *micro-*, *homo-*, *hetero-*, etc.).

6. BIBLIOGRAFIA

- ALMELA, Ramón (1999): *Procedimientos de formación de palabras en español*. Barcelona: Ariel.
- ALVAR EZQUERRA, Manuel (1993): *Lexicografía descriptiva*. Barcelona: Bibliograf.
- BAUER, Laurie (1983): *English word-formation*. Cambridge: Cambridge University Press.

- BAUER, Laurie (2003): «English prefixation - a typological shift?». *Acta Linguistica Hungarica*, núm. 50, vol. 1-2, p. 33-40.
- BAUER, Laurie (2005): «The borderline between derivation and compounding», dins DRESSLER, Wolfgang U. / KASTOVSKY, Dieter / PFEIFFER, Oskar E. / RAINER, Franz (ed.): *Morphology and its Demarcations*. Amsterdam / Filadèlfia: John Benjamins Publishing Company, p. 97-108.
- BAYÀ, M. Rosa (1997): *La prefixació en català: aproximació teorICODESCRIPTIVA* [treball de recerca de doctorat]. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.
- BERNAL, Elisenda (2010): «Nuevos prefijos: implicaciones para la morfología y la lexicografía», dins ILIESCU, Maria / SILLER-RUNGGALDIER, Heidi / DANLER, Paul (ed.): *Actes du XXV Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes*. Berlín / Boston: De Gruyter, p. 361-373.
- BERNAL, Elisenda (2021): «El asedio lexicográfico a los derivados predictibles». *Revista española de lingüística*, núm. 51, vol. 1, p. 79-96.
- BOSQUE, Ignacio (1987): «Constricciones morfológicas sobre la coordinación». *Lingüística española actual*, núm. 9, p. 83-100.
- BRUGUERA, Jordi (2006): *Diccionari de la formació de mots*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- BUENAFUENTES DE LA MATA, Cristina (2013): «Sobre formación de palabras y los procesos de gramaticalización», dins PUJOL PAYET, Isabel (ed.): *Formación de palabras y diacronía*. La Corunya: Universidade da Coruña, p. 21-48.
- CABRÉ, M. Teresa (1988): «La prefixació en català», dins STACZEK, John J. (ed.): *On Spanish, Portuguese and Catalan Linguistics*. Washington DC: Georgetown University Press, p. 47-63.
- CABRÉ, M. Teresa (1994): *A l'entorn de la paraula (II)*. *Lexicologia catalana*. València: Servei de Publicacions de la Universitat de València.
- CABRÉ, M. Teresa (2002): «La derivació», dins SOLÀ, Joan / LLORET, M. Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SILDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*, vol. 1. Barcelona: Empúries, p. 731-775.
- CABRÉ, M. Teresa / Rigau, Gemma (1986): *Lexicologia i semàntica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- CAPANAGA, P. (1999): *Palabras de papel. Formaciones neológicas en español (1989-1999)*. Bolonya: Clueb.
- CHOMSKY, Noam (1970): «Remarks on nominalization», dins JACOBS, Roderick A. / ROSENBAUM, Peter S. (ed.): *Readings in English Transformational Grammar*. Waltham: Ginn, p. 184-221.
- CORREIA, Margarita (1992): *La formation des adjectifs en anti- en portugais* [treball de tercer cicle]. Lisboa: Universidade de Lisboa.
- DARMESTER, Arsène (1874): *Traité de la formation des mots composés dans la langue française comparée aux autres langues romanes et au latin*. París: Librairie A. Franck. [Edició facsímil]
- DGLC = FABRA, Pompeu (1932): *Diccionari general de la llengua catalana*. Barcelona: Llibreria Catalònia.

- DIEC1* = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1995): *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona / Palma / València: Edicions 62 / Moll / Enciclopèdia Catalana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Edicions 3 i 4. En línia: <diec1.iec.cat/diec1/entrada/diec.asp>. [Consulta: 26 de setembre de 2019.]
- DIEC2* = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007): *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62 / Enciclopèdia Catalana. En línia: <dlc.iec.cat>. [Consulta: 25 de setembre de 2019]
- DNV* = ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA (2014): *Diccionari normatiu valencià*. València: Generalitat Valenciana. En línia: <www.avl.gva.es/lexicval/>. [Consulta: 20 de setembre de 2019.]
- FABRA, Pompeu (1956): *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide.
- FELÍU ARQUIOLA, Elena (2003): *Morfología derivativa y semántica léxica: la prefijación de auto-, co- e inter-*. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid.
- FIGUEIREDO SILVA, M. Cristina / MIOTO, Carlos (2009): «Considerações sobre a prefixação». *Revista virtual de estudos da linguagem*, núm. 7, vol. 12, p. 1-22. En línia: <www.revel.inf.br/files/artigos/revel_12_consideracoes_sobre_a_prefixacao.pdf>. [Consulta: 8 de gener de 2019.]
- FREIXA, Judit (2004): «Neologismes formats per prefixació», dins OBSERVATORI DE NEOLOGIA (ed.): *Llengua catalana i neologia*. Barcelona: Meteora, p. 83-112.
- FREIXA, Judit (2016): «Reagrupamiento lexicográfico de neologismos frecuentes», dins BERNAL, Elisenda / TORNER, Sergi (ed.): *Relaciones morfológicas y diccionario*. La Corunya: Universidade da Coruña, p. 95-113.
- GCC* = SOLÀ, Joan / LLORET, M. Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.) (2002): *Gramàtica del català contemporani*, vol. 1. Barcelona: Empúries.
- GDLC* = ENCICLOPÈDIA CATALANA (ed.) (1998): *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. En línia: <diccionari.cat>. [Consulta: 15 de setembre de 2019.]
- GENÉ, Maria / LLOPART-SAUMELL, Elisabet (2015): «Consideraciones sobre la tendencia a la recategorización de nombre a adjetivo de los prefijos en la neología del catalán actual», dins BERNAL, Elisenda / DECESARIS, Janet (ed.): *Los afijos: variación, rivalidad y representación*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, p. 141-145.
- GIEC* = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016): *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- GRÀCIA, Lluïsa (2002): «Formació de mots: composició», dins SOLÀ, Joan / LLORET, M. Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*, vol. 1. Barcelona: Empúries, p. 777-829.
- HIMMELMANN, Nikolaus P. (2002): «Lexicalization and grammaticalization: opposite or orthogonal?», dins BISANG, Walter / HIMMELMANN, Nikolaus P. / WIEMER, Björn (ed.): *What makes grammaticalization*. Berlín / Nova York: Mouton de Gruyter, p. 1-15.
- IACOBINI, Claudio (1992): *La prefissazione nell'italiano contemporaneo* [tesi doctoral]. Roma: Università degli Studi di Roma.
- IACOBINI, Claudio (2004): «Prefissazione», dins GROSSMANN, Maria / RAINER, Franz (ed.): *La formazione delle parole in italiano*. Tübingen: Max Niemeyer, p. 97-163.

- IACOBINI, Claudio / GIULIANI, Alessandro (2010): «A multidimensional approach to the classification of combining forms», *Italian Journal of Linguistics*, núm. 22, vol. 2, p. 287-316.
- IORDAN, Iorgu / MANOLIU, Maria (1972): *Manual de lingüística románica*, vol. 2. Madrid: Gredos.
- LANG, Mervyn F. (1992): *Formación de palabras en español. Morfología derivativa productiva en el léxico moderno*. Madrid: Cátedra.
- LEHRER, Adrienne (2009): «Prefixes in English word formation». *Folia Linguistica*, núm. 29, p. 133-148.
- LÓPEZ DEL CASTILLO, Lluís (2002): *Diccionari de formació de mots*. Barcelona: Edicions 62.
- MARTÍN GARCÍA, Josefa (2014): «Nuevos y viejos prefijos». *Las dos vidas de las palabras*, núm. 1, p. 1-6.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, José (1995): *Lexicografía práctica*. Barcelona: Bibliograf.
- MASCARÓ, Joan (1986): *Morfología*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- MOURE, Teresa (1996): *La alternativa no-discreta en lingüística. Una perspectiva histórica y metodológica*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela.
- NGLE = REAL ACADEMIA ESPAÑOLA / ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA (2009): *Nueva gramática de la lengua española. Morfología y sintaxis*, vol. 1. Madrid: Espasa.
- OBNEO = OBSERVATORI DE NEOLOGIA (2004): *Metodologia del treball en neologia: criteris, materials i processos*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.
- PLAG, Ingo (2003): *Word-Formation in English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- PRČIĆ, Tvrtko (2005): «Prefixes vs initial combining forms in English: A lexicographic perspective». *International Journal of Lexicography*, núm. 18, vol. 3, p. 313-334.
- RIO-TORTO, Graça (2014): «Prefixação e composição: fronteiras de um contínuo». *Verba*, núm. 41, p. 103-121.
- RIO-TORTO, Graça (2015): «A prefixação na tradição gramatical portuguesa». *Confluência. Revista do Instituto de língua portuguesa*, núm. 47, p. 13-39.
- ROSCH, Eleanor (1978): «Principles of categorization», dins ROSCH, Eleanor / LLOYD, Barbara L. (ed.): *Cognition and Categorization*. Nova Jersey: Lawrence Erlbaum, p. 27-48.
- RULL, Xavier (2001): «Innovació en el sistema afixal: nous prefixos i sufixos del català», *Catalan Review*, núm. 1, vol. 1, p. 95-116.
- SABLAYROLLES, Jean-François (2006): «La néologie aujourd'hui», dins GRUAZ, Claude (dir.): *A la recherche du mot: de la langue au discours*. Llemotges: Lambert-Lucas, p. 141-157.
- SÁNCHEZ MANZANARES, Carmen (2013): «Valor neológico y criterios lexicográficos para la sanción y censura de neologismos en el diccionario general». *Sintagma*, núm. 25, p. 111-125.
- SCALISE, Sergio (1994): *Morfología*. Bolonya: Il Mulino.

- SERRANO-DOLADER, David (2002): «Hacia una concepción no-discreta de algunas formaciones con *anti-* en español», *Revista Española de Lingüística*, núm. 32, vol. 2, p. 387-411.
- SOLIVELLAS, Ivan (2021): *Les partícules prefixals en català* [tesi doctoral]. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.
- SOLIVELLAS, Ivan (en premsa): «Tendencias in dictionarisation by lexical innovation process», dins FREIXA, Judit / GUARDIOLA, M. Isabel / MARTINES, Josep / MONTANÉ, M. Amor (ed.): *Dictionarisation of Catalan neologisms*. Bern: Peter Lang.
- STEHLÍK, Petr (2011): *Aspectos problemáticos de la prefijación*. Brno: Muni Press.
- TOURNIER, Jean (1991): *Précis de lexicologie anglaise*. París: Nathan Université.
- VARELA, Soledad (2009): *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid: Gredos.
- VARELA, Soledad / MARTÍN GARCÍA, Josefa (1999): «La prefijación», dins BOSQUE, Ignacio / DEMONTE, Violeta (ed.): *Gramática descriptiva de la lengua española*, vol. 3. Madrid: Espasa, p. 4993-5040.
- WARREN, Beatrice (1990): «The importance of combining forms», dins DRESSLER, Wolfgang U. / LUSCHÜTZKY, Hans C. / PFEIFFER, Oskar E. / RENNISON, John R. (ed.): *Contemporary Morphology*. Berlín / Nova York: De Gruyter, p. 111-132.
- WARTBURG, Walther / ULLMANN, Stephen S. (1969): *Problèmes et méthodes de la linguistique*. París: Presses Universitaires de France.

ANNEX: INVENTARI DE PREFIXOS I PROPIETATS¹⁶

	Element	Allomorfa	Vocal d'enllaç	Síl·labes	Recategoritz.	Tonicitat	Origen grecollati	Semàntica	Coordinació	Recursivitat	Rendibilitat	P. Neo	P. Diccio	C. Bases	C. Formants	C. Altres
1	<i>a⁻¹, an-</i>	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0,75	1	1	1	0
2	<i>a⁻²</i>	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0,25	1	1	0	0
3	<i>ab⁻¹, abs-</i>	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0
4	<i>ab⁻²</i>	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
5	<i>ad-</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
6	<i>al(o)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0
7	<i>ambi-</i>	0	1	2	0	1	1	1	0	0,5	0	0	0	1	1	0
8	<i>amfi-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	0	0,25	1	1	0
9	<i>an(a)-</i>	1	0	2	0	1	1	0	0	0	1	0,25	0,25	1	1	0
10	<i>ante-</i>	0	0	2	0	0	1	1	0	0	1	0	0,25	1	0	0
11	<i>anti-</i>	0	0	2	0,5	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0
12	<i>apo-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0	0,25	1	1	0
13	<i>arxi-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,75	0,25	1	0	0
14	<i>atto-</i>	0	1	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
15	<i>auto⁻¹</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0
16	<i>avant-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,25	0,25	1	0	0
17	<i>ben-</i>	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0,25	1	0	0
18	<i>bes-</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0,25	1	0	0
19	<i>bi(s)⁻¹</i>	1	0	1	0,5	0	1	1	1	0	1	0,75	1	1	1	0
20	<i>cat(a)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0	0,25	1	1	1
21	<i>centi-</i>	0	1	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
22	<i>circum-, circa-</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
23	<i>cis-</i>	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0

16. De color taronja es marquen els elements centrals (que comparteixen tots els atributs o tots menys un, en aquest segon cas amb una tonalitat més clara) i de color blau els perifèrics (que s'allunyen en cinc o sis atributs del model prototípic, en aquest segon cas, marcats amb una tonalitat més forta).

	Element	Aflomorfa	Vocal d'enllaç	Síl·labes	Recategoritz.	Tonicitat	Origen grecollatí	Semàntica	Coordinació	Recursivitat	Rendibilitat	P. Neo	P. Dicció	C. Bases	C. Formants	C. Altres
24	<i>co-¹</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
25	<i>con-, com-, col-, cor-, co-²</i>	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0
26	<i>contra-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0
27	<i>deca-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1
28	<i>deci-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
29	<i>de(s)-</i>	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0
30	<i>di-¹</i>	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0,75	1	1	1
31	<i>di(a)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0	0,25	1	1	0
32	<i>dis-¹</i>	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0,25	1	1	0
33	<i>di(s)-²</i>	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	0	0
34	<i>dodec(a)-</i>	1	0	3	0	1	1	1	0	0	1	0	0,25	1	1	0
35	<i>duo-</i>	0	0	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0
36	<i>e-¹</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
37	<i>ec-</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
38	<i>en-¹, em-¹</i>	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0,75	1	1	1	0
39	<i>en-², em-²</i>	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0,25	0	1	0	0
40	<i>en-³, em-³</i>	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
41	<i>endo-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,25	0,75	1	1	0
42	<i>enne(a)-</i>	1	0	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
43	<i>entre-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0
44	<i>ep(i)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,25	0,75	1	1	0
45	<i>es-</i>	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0
46	<i>eso-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
47	<i>eu-</i>	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	1	0
48	<i>ex-</i>	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0
49	<i>exa-</i>	0	1	2	0	1	1	1	0	0	0	0,25	0	1	0	0
50	<i>ex(o)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,25	0,25	1	1	0
51	<i>extra-</i>	0	0	2	0,5	1	1	0	0	0	1	0,75	0,25	1	0	0

	Element	Aflomorfa	Vocal d'enllaç	Síl·labes	Recategoritz.	Tonicitat	Origen grecollatí	Semàntica	Coordinació	Recursivitat	Rendibilitat	P. Neo	P. Dicció	C. Bases	C. Formants	C. Altres
52	<i>femto-</i>	0	0	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
53	<i>fora-</i>	0	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
54	<i>giga-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,75	0	1	0	0
55	<i>hect(o)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0,25	0	1	1	0
56	<i>hemi-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	1	0
57	<i>hendeca-</i>	0	0	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
58	<i>hept(a)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	1	0
59	<i>hex(a)-</i>	1	0,5	2	0	1	1	1	0	0,5	1	0,25	0,25	1	1	0
60	<i>hiper-</i>	0	0	2	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0
61	<i>hip(o)-²</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,25	0,75	1	1	0
62	<i>icos(a, i)-</i>	1	0,5	3	0	1	1	1	0	0,5	0	0	0	1	1	0
63	<i>in-¹, il-, im-¹, ir-</i>	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0
64	<i>in-², im-²</i>	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0,25	1	0	0
65	<i>infra-</i>	0	0	2	0	1	1	0	1	0	1	0,75	0,25	1	0	0
66	<i>inter-</i>	0	0	2	0,5	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0
67	<i>intra-</i>	0	0	2	0,5	1	1	1	0	0	1	0,75	0,25	1	0	1
68	<i>juxta-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
69	<i>macro-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	1	0,75	1	1	0
70	<i>mal-</i>	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0,75	1	1	0	0
71	<i>maxi-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	0	0,25	0	1	0	0
72	<i>medio-</i>	0	0	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
73	<i>mega-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	1	0,25	1	1	0
74	<i>menys-</i>	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
75	<i>met(a)-</i>	1	0	2	0	1	1	0	0	0	1	0,75	0,75	1	1	0
76	<i>micro-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0
77	<i>mig-</i>	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0,25	1	0	0
78	<i>milli-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0,25	0	1	0	0
79	<i>mini-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	1	0,25	1	1	0
80	<i>minus-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0

	Element	Aflomorfa	Vocal d'enllaç	Síl·labes	Recategoritz.	Tonicitat	Origen grecollatí	Semàntica	Coordinació	Recursivitat	Rendibilitat	P. Neo	P. Dicció	C. Bases	C. Formants	C. Altres
81	<i>miria-</i>	0	0	3	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
82	<i>mon(o)-</i>	1	0	2	0,5	1	1	1	1	0	1	0,75	1	1	1	0
83	<i>multi-</i>	0	0	2	0,5	1	1	1	1	0	1	1	0,75	1	1	0
84	<i>nan(o)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,75	0	1	1	0
85	<i>neo-</i>	0	0	2	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0
86	<i>no-</i>	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0
87	<i>nou-</i>	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
88	<i>ob-</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
89	<i>octa-, octo-</i>	1	0,5	2	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	1	0
90	<i>omni-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,75	0	1	1	0
91	<i>ort(o)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0,75	1	1	1	0
92	<i>pale(o)-</i>	1	0	3	0	1	1	1	1	0	1	0,75	0,75	1	1	0
93	<i>pan-</i>	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0,75	0,25	1	1	0
94	<i>para-</i>	1	0	2	0	1	1	0	0	0	1	0,75	1	1	1	0
95	<i>pari-</i>	0	1	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
96	<i>penta-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	1	1	0,25	0,25	1	1	0
97	<i>per-</i>	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0,25	1	0	0
98	<i>peri-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	1	0
99	<i>peta-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	0	0,25	0	1	0	0
100	<i>pico-</i>	0	0	2	0	1	0	1	1	0	0	0,25	0	1	0	0
101	<i>pluri-</i>	0	0	2	0,5	1	1	0	0	0	1	0,75	0,25	1	1	0
102	<i>plus-</i>	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0,25	0	1	0	0
103	<i>poli-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0,75	1	1	1	0
104	<i>pos(t)-</i>	1	0	1	0,5	1	1	0	1	0	1	1	0,75	1	0	1
105	<i>pre-</i>	0	0	1	0,5	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1
106	<i>pro-¹</i>	0	0	1	0,5	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0
107	<i>pro-²</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
108	<i>pro-³</i>	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
109	<i>prop-</i>	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0

	Element	Afímorfia	Vocal d'enllaç	Síl·labes	Recategoritz.	Tonicitat	Origen grecollatí	Semàntica	Coordinació	Recursivitat	Rendibilitat	P. Neo	P. Dicció	C. Bases	C. Formants	C. Altres
110	<i>proto-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	0,75	0,75	1	1	0
111	<i>pseudo-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	1	0,75	1	1	0
112	<i>quadr(i, u)-</i>	1	0,5	2	0	1	1	1	1	0	1	0,25	0,25	1	1	1
113	<i>quasi-</i>	0	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0,25	0	1	0	0
114	<i>quilo-¹ [kilo-]</i>	1	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	0	0
115	<i>quinque-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
116	<i>quinti-</i>	0	1	2	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1
117	<i>re-¹</i>	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0
118	<i>re-²</i>	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	0	0
119	<i>re(re)-</i>	1	0	2	0	0	0	1	1	0	1	0,25	0	1	0	1
120	<i>retro-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,75	0,25	1	0	0
121	<i>semi-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
122	<i>sept(i)-¹</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0
123	<i>sesqui-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
124	<i>sin-, sim-, sil-</i>	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0,25	1	1	0
125	<i>sobre-</i>	0	0	2	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0
126	<i>sota-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0	0,25	1	0	0
127	<i>sots-</i>	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0,25	0,25	1	0	0
128	<i>sub-</i>	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0
129	<i>super-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0
130	<i>supra-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,75	0,25	1	0	0
131	<i>tera-</i>	0	0	2	0	1	1	1	1	0	0	0,25	0	1	0	0
132	<i>tetr(a)-</i>	1	0	2	0	1	1	1	1	1	1	0,25	1	1	1	1
133	<i>trans-, tras-</i>	1	0	1	0,5	0	1	0	1	0	1	0,75	0,75	1	1	0
134	<i>tri-</i>	0	0	1	0,5	0	1	1	1	1	1	0,75	1	1	1	1
135	<i>ultra-</i>	0	0	2	0	1	1	0	0	0	1	1	0,75	1	1	0
136	<i>uni-</i>	0	1	2	0,5	1	1	1	1	0	1	0,25	0,75	1	1	1
137	<i>vice-</i>	0	0	2	0	1	1	1	0	0	1	0,75	0,25	1	0	0

RESUM

Aquest article analitza les propietats de la prefixació a partir d'un inventari exhaustiu d'unitats de la llengua catalana, que s'ha constituït a partir de diferents fonts de referència, com diccionaris, gramàtiques i manuals de lexicologia. En aquest sentit, doncs, ofereix una perspectiva microlingüística basada en l'estudi empíric de les dades, contrastat, alhora, amb una revisió bibliogràfica de les principals aportacions sobre aquest procés de formació de mots no només en català, sinó de diferents tradicions lexicològiques. L'estudi consisteix, per tant, en la caracterització de les propietats dels prefixos, la selecció i estudi empíric dels atributs més rellevants i, alhora, l'establiment d'un model prototípic, d'acord amb les dades obtingudes, que ens permeti destriar els prefixos més representatius dels més perifèrics.

MOTS CLAU: prefixació, prefix, formació de paraules, català.

ABSTRACT

Prefixes in Catalan: a theoretical-descriptive approach and compilation of an inventory

This article analyses prefixes from an exhaustive inventory of these morphs in Catalan, which was compiled from various different reference works, like dictionaries, grammars and manuals of lexicography. It therefore offers a microlinguistic perspective, based on an empirical study of this data, duly verified through a revision of the bibliography containing the principal contributions to the word-formation process, not only in Catalan, but also other models of lexicography. The study therefore consists of a characterization of prefixes, a selection and empirical examination of their most important attributes, together with the creation of a prototype, based on the data collected, which has enabled us to separate the most representative prefixes from the more peripheral kind.

KEY WORDS: prefixation, prefix, word-formation, Catalan.